

Số: /TTr-CP
DỰ THẢO

Hà Nội, ngày tháng năm 2022

TỜ TRÌNH

Về việc thí điểm cấp quyền lựa chọn sử dụng biển số ô tô thông qua đấu giá

Kính gửi: Quốc hội

Căn cứ Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015, Chính phủ trình Quốc hội Đề án thí điểm cấp quyền lựa chọn sử dụng biển số ô tô thông qua đấu giá (Đề án) như sau:

I. SỰ CẦN THIẾT

1. Cơ sở pháp lý

Đề án được xây dựng căn cứ các văn bản quy phạm pháp luật sau: (1) Luật Giao thông đường bộ năm 2008, (2) Bộ Luật Dân sự năm 2015, (3) Luật Đấu giá tài sản năm 2016, (4) Luật Quản lý, sử dụng tài sản công năm 2017, (5) Nghị định số 151/2017/NĐ-CP ngày 26/12/2017 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Quản lý, sử dụng tài sản công.

- Điều 3, Điều 4, Điều 19 Luật Quản lý, sử dụng tài sản công quy định “kho số biển thông và kho số khác phục vụ quản lý nhà nước” là tài sản công; Khoản 2, Điều 105, Nghị định 151/2017/NĐ-CP ngày 26/12/2017 quy định “kho số quản lý phương tiện giao thông vận tải” là kho số phục vụ quản lý nhà nước; Khoản 3, Điều 13, Luật Quản lý, sử dụng tài sản công quy định “Chính phủ có nhiệm vụ khai thác kho số phục vụ quản lý nhà nước”; như vậy, kho số của biển số xe do Bộ Công an đang sử dụng để đăng ký, cấp biển số và quản lý xe là tài sản công thuộc nhóm tài sản: “kho số phục vụ quản lý nhà nước”.

- Điều 107 Nghị định 151/2017/NĐ-CP ngày 26/12/2017 của Chính phủ quy định về Thu tiền cấp quyền lựa chọn sử dụng kho số phục vụ quản lý nhà nước, cụ thể hoá quy định về chuyển nhượng quyền sử dụng tài sản công: (1) Thu tiền cấp quyền lựa chọn sử dụng kho số phục vụ quản lý nhà nước (ngoài phí, lệ phí theo quy định) khi được cấp quyền sử dụng đối với những đầu số, dãy số đặc biệt trong kho số phục vụ quản lý nhà nước. (2) Việc thu tiền cấp quyền lựa chọn sử dụng kho số phục vụ quản lý nhà nước được thực hiện thông qua các hình thức: Đấu giá, niêm yết giá. (3) Bộ, cơ quan Trung ương được giao quản lý nhà nước đối với kho số có trách nhiệm xây dựng, trình Thủ tướng Chính phủ quy định về hình thức thu tiền cấp quyền lựa chọn sử dụng kho số, xác định giá khởi điểm để đấu giá, xác định giá niêm yết, lộ trình thực hiện và

các nội dung cần thiết khác để thực hiện việc thu tiền cấp quyền lựa chọn sử dụng kho số thuộc phạm vi quản lý nhà nước của bộ, cơ quan Trung ương.

Căn cứ vào các quy định hiện hành đủ cơ sở để pháp lý xác định: (1) biển số xe là tài sản công; (2) được khai thác quyền lựa chọn sử dụng biển số ngoài phí, lệ phí theo quy định hiện hành. Chính phủ đề nghị chọn hình thức đấu giá theo cơ chế thị trường để khai thác tối đa giá trị sử dụng của biển số.

** Vướng mắc cơ sở pháp lý khi xây dựng Đề án:*

(1) Luật Quản lý, sử dụng tài sản công xác định biển số là tài sản công, được khai thác quyền sử dụng thông qua đấu giá, tuy nhiên khoản 22 Điều 8 Luật Giao thông đường bộ quy định cấm mua bán biển số xe cơ giới; cả hai văn bản luật trên đều chưa quy định cụ thể về giá khởi điểm của biển số đưa ra đấu giá, việc quản lý biển số trúng đấu giá; quyền, trách nhiệm của người trúng đấu giá biển số.

(2) Về giá khởi điểm đấu giá biển số chưa được quy định cụ thể: Điểm a Khoản 2 Điều 8 Luật Đấu giá tài sản quy định: Giá khởi điểm được xác định theo quy định của pháp luật áp dụng đối loại tài sản đó. Khoản 3 Điều 107 Nghị định 151/2017/NĐ-CP ngày 26/12/2017 của Chính phủ quy định: “Bộ, cơ quan trung ương được giao quản lý nhà nước đối với kho số có trách nhiệm xây dựng, trình Thủ tướng Chính phủ quy định về hình thức thu tiền cấp quyền lựa chọn sử dụng kho số, xác định giá khởi điểm để đấu giá...”. Điểm b Khoản 2 Điều 24 Nghị định 151 quy định “Người đứng đầu cơ quan được giao nhiệm vụ tổ chức bán tài sản thành lập Hội đồng để xác định giá khởi điểm theo hướng dẫn của Bộ Tài chính hoặc thuê tổ chức có đủ điều kiện hoạt động thẩm định giá xác định để làm căn cứ quyết định giá khởi điểm”.

Hiện nay, việc đấu giá các tài sản công đặc thù (quyền sử dụng đất, quyền khai thác khoáng sản, tần số vô tuyến điện, kho số viễn thông và tên miền Internet) đều có Nghị định của Chính phủ hoặc Quyết định của Thủ tướng Chính phủ quy định cụ thể cách thức để xác định giá khởi điểm; Tuy nhiên, chưa có văn bản quy phạm pháp luật nào quy định về giá khởi điểm của biển số đưa ra đấu giá; nếu việc đấu giá biển số thực hiện theo Nghị định 151 thì Cơ quan tổ chức đấu giá sẽ phải thành lập Hội đồng định giá hoặc thuê các Tổ chức thẩm định giá để làm căn cứ xác định giá khởi điểm. Trong thực tiễn, giá trị của biển số gồm 2 phần: (1) giá trị vật chất của biển số ô tô khi cấp đổi cho chủ phương tiện sẽ thu lệ phí là 100.000 đồng theo quy định của Thông tư 229/2016/TT-BCA ngày 11/11/2016 của Bộ Tài chính; (2) quyền tài sản của biển số: hiện nay không có căn cứ, dữ liệu để xác định giá trị của quyền biển số, vì vậy, không có cơ sở pháp lý nào để xác định giá trị từng biển số do biển số chỉ có giá trị ảo, phụ thuộc vào sở thích, nhu cầu của từng cá nhân và giá trị đấu giá của biển số sẽ do thị trường quyết định; đối với biển số chỉ có thể đấu giá từng biển số cho cá nhân theo sở thích và sẽ gắn chặt với công tác đăng ký, quản lý phương tiện

vì biển số là tài sản công phục vụ quản lý nhà nước (tài sản đặc biệt). Nếu thành lập Hội đồng định giá, xác định giá khởi điểm từng biển số theo quy định thì rất khó khả thi do giá trị của biển số chỉ có giá trị ảo, phụ thuộc vào sở thích, nhu cầu của từng cá nhân, khó tìm được giá tương đương.

(3) Đấu giá trong trường hợp chỉ có 01 người duy nhất: Theo quy định tại Điều 49 Luật Đấu giá tài sản, trường hợp chỉ có 01 người đăng ký tham gia đấu giá hoặc có nhiều người đăng ký tham gia đấu giá nhưng chỉ có một người tham gia cuộc đấu giá, hoặc có nhiều người tham gia cuộc đấu giá nhưng chỉ có một người trả giá, hoặc có nhiều người trả giá nhưng chỉ có 01 người trả giá cao nhất và ít nhất bằng giá khởi điểm khi đấu giá lần 2 trở lên thì biển số được bán đấu giá cho người đó. Điều 59 Luật Đấu giá tài sản quy định: việc đấu giá tài sản trong trường hợp chỉ có 01 người đăng ký tham gia đấu giá, 01 người tham gia cuộc đấu giá, 01 người trả giá theo Điều 49 Luật Đấu giá tài sản không áp dụng đối với tài sản nhà nước theo quy định về quản lý, sử dụng tài sản nhà nước.

Tuy nhiên, trên thực tế sẽ có nhiều người lựa chọn biển số theo ý thích cá nhân, không phải “biển đẹp”, “số đặc biệt” theo quan niệm của một số người, ví dụ biển số theo ngày tháng năm sinh, ngày kỷ niệm,... những biển số theo sở thích sẽ được nhiều người lựa chọn, bán cho một người duy nhất lựa chọn những biển số đó sẽ mang lại lợi ích cho người dân, nguồn thu cho nhà nước cũng sẽ tăng nhiều hơn. Do đó, Chính phủ đề nghị đưa vào Nghị quyết Quốc hội quy định: *“Bán cho người duy nhất trong trường hợp khi đã hết hạn đăng ký tham gia mà chỉ có 01 người đăng ký tham gia đấu giá, 01 người tham gia đấu giá, 01 người trả giá, 01 người chấp nhận giá ít nhất bằng giá khởi điểm khi đấu giá lần đầu”*.

(4) Luật Ngân sách nhà nước 2015 chưa quy định về sử dụng tiền thu được từ đấu giá biển số, cơ chế trích lại % số tiền thu được từ đấu giá biển số cho ngân sách địa phương. Hiện nay, Bộ Công an đang thực hiện thu lệ phí đăng ký số tiền hàng năm rất lớn, theo thống kê năm 2020 thu 3.892 tỷ Việt Nam đồng, năm 2022 thu tỷ Việt Nam đồng. Toàn bộ số tiền này đều nộp vào ngân sách nhà nước trong khi nguồn chi phí cho việc thu lệ phí đăng ký, cấp biển số do ngân sách nhà nước bố trí trong dự toán của tổ chức thu theo chế độ, định mức chi ngân sách nhà nước theo quy định của pháp luật còn rất thấp. Nếu Đề án được triển khai thực hiện thì số tiền thu được từ đấu giá và thu lệ phí đăng ký sẽ rất lớn.

** Do đó, để đảm bảo Đề án triển khai thực hiện đúng quy định của pháp luật sẽ phải bổ sung, sửa đổi các văn bản quy phạm pháp luật trên. Căn cứ khoản 2 Điều 15, Điều 148, Điều 149 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, Chính phủ đề nghị Quốc hội ban hành Nghị quyết (theo trình tự, thủ tục rút gọn) quy định thí điểm một số chính sách mới thuộc thẩm quyền quyết định của Quốc hội nhưng khác với quy định của Luật hiện hành.*

2. Cơ sở thực tiễn

2.1. Thực trạng công tác đăng ký xe và đấu giá biển số xe tại Việt Nam

Đăng ký, cấp biển số phương tiện giao thông cơ giới đường bộ là chức năng quản lý nhà nước, thể hiện: (1) cấp Giấy chứng nhận đăng ký để xác nhận quyền sở hữu của chủ xe; (2) cấp biển số phục vụ quản lý nhà nước về an ninh, trật tự. Hiện nay, công tác đăng ký xe đã và đang tiến hành đồng bộ nhiều giải pháp nhằm đơn giản các thủ tục hành chính, giảm số lượng giấy tờ khi đăng ký, thực hiện phân cấp đăng ký mô tô cho Công an cấp huyện nhằm giảm số lần đi lại và thời gian chờ đợi của người dân; công khai minh bạch các thủ tục, lệ phí đăng ký, cấp biển số; tiếp nhận đăng ký xe qua mạng Internet, qua Cổng dịch vụ công Quốc gia, trả đăng ký xe cho người dân qua dịch vụ chuyên phát nhanh...

Thực tế xã hội trong nhiều năm qua có rất nhiều người có nhu cầu sở hữu những biển số xe theo sở thích, thường gọi là “biển số đẹp” tùy theo quan niệm của từng người. Chính vì xuất phát từ nhu cầu của người dân, Chính phủ đã hai lần cho phép Bộ Công an tổ chức đấu giá và thu lệ phí cấp biển số tự chọn (năm 1993 và năm 2008). Tuy nhiên, do báo chí và dư luận xã hội còn nhiều ý kiến trái chiều nên Chính phủ đã yêu cầu ngừng triển khai việc thu lệ phí cấp biển số tự chọn và đấu giá biển số.

2.2. Kinh nghiệm quản lý và cách thức đấu giá biển số, thu phí cấp biển số trúng đấu giá tại một số nước trên Thế giới

Tim hiểu tại một số nước như Mỹ, Thái Lan, Nhật Bản, Singapore, Myanmar, Hàn Quốc... thấy một số nước có thực hiện cấp biển số bằng hình thức cho người dân tự chọn trong danh sách các biển số theo sở thích đã được liệt kê và phải trả một khoản phí cao hơn lệ phí đã quy định (Mỹ, Nhật bản, Myanmar) hoặc tổ chức đấu giá (Thái Lan, Malaysia, Singapore), việc quy định quản lý biển số sau đấu giá cũng không giống nhau (Singapore, Thái Lan cho phép biển số đấu giá được chuyển nhượng cho người khác hoặc đổi sang xe khác; Malaysia quy định biển số trúng đấu giá không được bán cho người khác nhưng được phép đổi sang xe khác. Cơ quan có thẩm quyền đăng ký, cấp biển số là cơ quan tổ chức thực hiện đấu giá biển số thông qua hệ thống phần mềm quản lý biển số và bán đấu giá trên mạng internet...

II. NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA ĐỀ ÁN

1. Biển số được lựa chọn đấu giá

Biển số ô tô nền màu trắng, chữ và số màu đen trong kho biển số chưa được đăng ký mà Cơ quan đăng ký dự kiến cấp mới theo từng tháng, quý, 6 tháng hoặc 1 năm. Không đưa ra đấu giá đối với biển số cấp cho xe mua sắm từ ngân sách Nhà nước, xe của Quân đội sử dụng vào mục đích quốc phòng, **xe của doanh nghiệp Quân đội làm kinh tế**, xe của tổ chức doanh nghiệp nước ngoài, cơ

quan đại diện ngoại giao, cơ quan đại diện của tổ chức quốc tế và người nước ngoài làm việc trong cơ quan, tổ chức đó hoạt động trên lãnh thổ Việt Nam.

2. Đối tượng được tham gia đấu giá

Tổ chức, doanh nghiệp, cá nhân được tham gia cuộc đấu giá biển số của địa phương nơi đóng trụ sở (đối với tổ chức, doanh nghiệp) hoặc nơi đăng ký thường trú (đối với cá nhân).

3. Cơ quan tổ chức đấu giá

Công an tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương tổ chức đấu giá biển số theo phân cấp đăng ký quản lý phương tiện.

4. Hình thức đấu giá

Bộ Công an giao Công an cấp tỉnh ký hợp đồng thuê Tổ chức đấu giá tài sản có Trang thông tin điện tử đấu giá trực tuyến để tổ chức đấu giá trực tuyến.

5. Xác định giá khởi điểm

Vùng 1 (gồm: Hà Nội, TP Hồ Chí Minh): $G_{kd} = G_{lp} \times 2$

Vùng 2 (gồm các địa phương còn lại): $G_{kd} = G_{lp} \times 10$

(G_{kd} : Giá khởi điểm của 01 biển số đưa ra đấu giá, đơn vị tính là Việt Nam đồng; G_{lp} : Mức lệ phí đăng ký cao nhất đang áp dụng tại địa phương).

6. Quyền của người trúng đấu giá

Được ký hợp đồng với cơ quan tổ chức đấu giá để xác lập quyền đối với biển số trúng đấu giá; được sử dụng biển số trúng đấu giá; khi chuyển nhượng xe, người trúng đấu giá được quyền giữ lại biển số để đăng ký cho xe khác thuộc sở hữu (biển số đi theo người); khi thay đổi địa chỉ nơi thường trú khác tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương, người trúng đấu giá không phải nộp lại biển số trúng đấu giá.

7. Quản lý biển số trúng đấu giá

- Biển số trúng đấu giá chỉ được cấp cho người đã đăng ký tham gia đấu giá và trúng đấu giá.

- Biển số trúng đấu giá được Cơ quan đăng ký quản lý và chỉ cấp khi người trúng đấu giá làm thủ tục đăng ký theo quy định về đăng ký xe (khi chưa làm thủ tục đăng ký người trúng đấu giá chỉ được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng biển số trúng đấu giá).

- Cơ quan đăng ký xe có quyền thu hồi biển số trúng đấu giá khi biển số được sử dụng không đúng quy định của pháp luật (xe gắn biển số trúng đấu giá vi phạm pháp luật bị tịch thu theo quy định).

8. Sử dụng nguồn thu từ đấu giá

Số tiền thu được từ đấu giá biến số sau khi trừ các khoản chi phí tổ chức đấu giá theo quy định, sẽ phân chia nguồn thu theo tỷ lệ 70% nộp vào ngân sách Trung ương, 30% phân bổ cho ngân sách địa phương.

IV. VẤN ĐỀ CẦN XIN Ý KIẾN

Để đảm bảo việc triển khai thực hiện Đề án có hiệu quả, Chính phủ cũng đã ban hành Nghị quyết về Đề án và đề xuất Quốc hội các nội dung sau đây:

1. Cho phép thực hiện thí điểm Đề án cấp quyền lựa chọn sử dụng biển số ô tô thông qua đấu giá, trong đó quy định cụ thể các vấn đề còn đang vướng mắc sau: Quy định về giá khởi điểm của biển số đưa ra đấu giá, Quy định về bán cho người duy nhất, Quy định quyền của người trúng đấu giá, Quy định về quản lý biển số trúng đấu giá, Quy định về sử dụng nguồn thu từ đấu giá biển số.

2. Để đảm bảo việc thực hiện Đề án không trái quy định của pháp luật hiện hành, đáp ứng yêu cầu công tác quản lý nhà nước và nhu cầu của người dân trong sử dụng biển số, trong khi chờ sửa các văn bản quy phạm pháp luật hiện hành, căn cứ điểm b khoản 2 Điều 15 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật 2015, Chính phủ đề nghị Quốc hội ban hành Nghị quyết quy định thí điểm cấp quyền lựa chọn sử dụng biển số ô tô thông qua đấu giá và giao Thủ tướng Chính phủ quy định chi tiết việc tổ chức thực hiện các nội dung của Đề án.

Trên đây là Tờ trình về Đề án thí điểm cấp quyền lựa chọn sử dụng biển số ô tô thông qua đấu giá, Chính phủ kính trình Quốc hội xem xét và cho ý kiến.

** Các tài liệu gửi kèm theo Tờ trình: (1) Dự thảo Nghị quyết của Quốc hội về thí điểm cấp quyền lựa chọn biển số xe ô tô thông qua đấu giá, (2) Dự thảo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ quy định thí điểm cấp quyền lựa chọn sử dụng biển số ô tô thông qua đấu giá.*

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thủ tướng, các Phó Thủ tướng Chính phủ;
- Tổng Thư ký Quốc hội;
- Ủy ban Pháp luật của Quốc hội; Ủy ban Quốc phòng và An ninh; Văn phòng Quốc hội;
- Các Bộ: Tư pháp, Tài chính;
- Văn phòng Chính phủ: BTCN, các PCN; Vụ KTTH;
- Lưu: VT. .

CHÍNH PHỦ